

**СПРАВА «ЧЕНЧЕВІК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF CHENCHEVIK v. UKRAINE)
(заява № 56920/10)**

Стислий виклад рішення від 18 липня 2019 року

31 березня 2010 року заявника було затримано за підозрою у збуті наркотичних засобів. Згідно з твердженнями заявника, він зазнав жорстокого поводження працівників Жовтневого районного відділу міліції Харківського міського управління ГУ МВС України в Харківській області (далі — відділ міліції) з метою отримання від нього зізнавальних показань. Побоюючись подальшого жорстокого поводження, заявник надав письмові показання щодо причетності до виготовлення та збуту наркотичних засобів.

Згодом щодо заявника було порушено кримінальне провадження у зв'язку з незаконним виготовленням та збутом наркотичних засобів. Протокол затримання заявника було складено о 00 год. 25 хв. 01 квітня 2010 року. Того ж дня заявника було доставлено до міської клінічної лікарні, де у нього було зафіксовано низку тілесних ушкоджень та проведено дві операції.

Захисник заявника звернувся до Головного управління МВС України в Харківській області зі скаргою на незаконне тримання заявника під вартою 31 березня 2010 року та жорстоке поводження з ним у відділі міліції у цей день. У задоволенні вимог було відмовлено.

Пізніше мати заявника та його захисник, діючи від його імені, звернулись до районної прокуратури зі скаргою на жорстоке поводження з ним працівників міліції. Прокурор виніс постанову про відмову у порушенні кримінальної справи у зв'язку з відсутністю складу злочину, яку було скасовано вищестоящим прокурором як передчасну та неповну. Згодом прокурор неодноразово виносив постанови про відмову у порушенні кримінальної справи щодо працівників міліції на тих самих підставах, які скасовувались вищестоящим прокурором та районним судом з тих же підстав.

У листопаді 2013 року провадження щодо заявника було закрито у зв'язку з внесенням змін до офіційного переліку речовин, обіг яких був заборонений, з огляду на що заявник більше не вважався особою, яка вчинила злочин.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтю 3 Конвенції про захист прав і основоположних свобод (далі — Конвенція) на катування працівниками міліції 31 березня 2010 року та непроведення ефективного розслідування на національному рівні у зв'язку з цим, а також за пунктом 1 статті 5 Конвенції на те, що слідчий склав протокол про його затримання як підозрюваного через понад десять годин після фактичного затримання. Крім того, заявник висував низку інших скарг за статтею 3 та пунктом 3 статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника за статтю 3 Конвенції, Європейський суд зауважив, що національні органи влади не відреагували на скаргу заявника на жорстоке поводження з належним рівнем старанності та дійшов висновку про порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції у зв'язку з цим. Крім того, Європейський суд вказав, що жорстоке поводження із заявником було навмисним та спрямованим на отримання від нього показань щодо злочину, у вчиненні якого він підозрювався. Європейський суд дійшов висновку, що відповідне жорстоке поводження у цілому та з урахуванням його мети і суворості становило катування у розумінні статті 3 Конвенції, отже, було порушено матеріальний аспект цього положення Конвенції.

Щодо скарг заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції Європейський суд звернув увагу на відсутність будь-яких законних підстав для затримки у складанні протоколу після позбавлення заявника свободи 31 березня 2010 року та констатував порушення цього положення Конвенції.

Розглянувши решту скарг заявника за статтею 3 та пунктом 3 статті 5 Конвенції, Європейський суд зазначив, що основні юридичні питання у цій заяві були вирішені та дійшов висновку про відсутність необхідності у винесенні окремого рішення щодо прийнятності та суті цих скарг.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги на стверджуване катування у відділі міліції 31 березня 2010 року та непроведення ефективного розслідування у зв'язку з цим, а також на незаконність тримання заявника під вартою у відділі міліції у зазначену дату;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з катуванням заявника представниками держави;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням ефективного розслідування тверджень заявника про жорстоке поводження;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції;

5. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті решти скарг заявника за статтями 3 і 5 Конвенції;

6. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 16 000 (шістнадцять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди, якої зазнав заявник, які мають бути сплачені заявнику;

(ii) 3 500 (три тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, які мають бути сплачені на банківський рахунок представника заявника, пана Г. Токарева;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»